

بسم الله الرحمن الرحيم

Haber-Yorum

Eğer İmam Buhari Yaşasaydı, Sizin Fesadınız Karşısında Sessiz Kalır Mıydı?!

Haber:

7-11 Temmuz 2026 tarihleri arasında Taşkent, Semerkant ve Tirmiz şehirlerinde düzenlenen Uluslararası İslam Medeniyeti Forumu kapsamında, 9 Temmuz'da Semerkant'taki İmam Buhari Anıt Kompleksi'nde "İmam Buhari'nin Sahih el-Buhari Kitabı - Ümmetin Kitabı" başlığı altında uluslararası bir konferans düzenlendi. Konferansta, 50'den fazla ülkeden alimlerin yanı sıra Özbekistan Müslümanları Dini İdaresi Başkanı Baş Müftü Nuriddin Haliknazarov, Mekke-i Mükەرreme'deki Mescid-i Haram'ın imamı ve hatibi Şeyh Salih bin Abdullah bin Humeyd, ICESCO'nun Genel Direktörü Salim bin Muhammed el-Malik ve diğer birçok önde gelen isim konuşma yaptı.

Yorum:

İmam Buhari, Müslümanların nazarında sadece tarihi bir şahsiyet değildir; aynı zamanda Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sünnetini en güvenilir yollarla muhafaza eden İslam alimlerinden biridir. Ayrıca mevcut Özbekistan topraklarında yüzlerce büyük alim yetişmiştir. Bu alimler arasında hadis ilminde meşhur olan İmam Tirmizi, tefsir alimi Zemahşeri, cebir ilminin kurucusu Harezmi, Ehl-i Sünnet ve Cemaat'ın akide alanındaki Maturidi ekolünün kurucusu İmam Maturidi, Burhâneddin el-Mergînânî ve diğer birçok önde gelen alim yer almaktadır.

Bu tür forumların temel görevi nedir? Gerçekten görevi, İslami bilgi ve bilinci geliştirmek ve ilmi yaymak mı? Yoksa Özbekistan'ın uluslararası kültürel imajını güçlendirmek mi? Belki de her ikisi birden. Gelin bu düşüncelere bir göz atalım.

Son yıllarda, Özbekistan'ın resmi din politikasında "ılımlı İslam, hoşgörü ve aydınlanmış İslam" gibi terimlerin kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu nedenle bazı konuşmacılar hitaplarında, orta yol gibi mefhumları ya da İslam'a yabancı bu tür fikirleri kasıtlı olarak insanlar arasında yaymaya çalışmaktadır. Ancak dinî mirasa yönelik kutlama niteliğindeki etkinliklerle toplumda yaşanan gerçeklik arasında çok büyük bir uçurum bulunmaktadır.

Eğer İmam Buhari'nin "El-Câmiu's-Sahîh" adlı kitabı, ümmetin kitabı olarak kabul ediliyorsa, neden devlet politikası tartışılırken bu kitaptaki ahlaki ve hukuki fikirlerden neredeyse hiç bahsedilmiyor? Neden onun mirası, temel bir tarihi ve kültürel bir eser olarak sunulurken, toplumsal sorunlar adil bir şekilde ele alınmıyor? Eğer onların miraslarına duydukları saygı gerçek ise, bu saygı kitapların kapaklarında ve görkemli binalarda değil de, insanların günlük vakıasında ve toplum kanunlarının uygulanmasında kendini göstermesi gerekmez mi?! Çünkü İslam, sadece kitaplarda okumak ya da forumlarda

övmek için değil; aksine İslam, Alemlerin Rabbinin insanların hayatını düzenlemek için indirdiği bir dindir.

Kayda değerdir ki Nüfusunun %95'ini Müslümanların oluşturduğu Özbekistan'da, reşit olmayanlara yönelik din eğitimi yasaklanmıştır. Cumhurbaşkanlığı İdaresi Din ve Aydınlanma İşleri Dairesi Başkanı Muzaffer Kamilov'un yaptığı açıklamaya göre, Özbekistan'da 18 yaşın altındakiler için dini eğitim imkânlarının genişletilmesi konusu şu anda hâlâ incelenmektedir. Onun ifadesine göre, mevcut kısıtlamaların nedenleri analiz edilmekte ve mevzuatta değişiklik yapılması ihtiyacının boyutu değerlendirilmektedir. Aynı zamanda alınacak her türlü kararın, toplumun ve ailelerin hazırlık boyutu göz önünde bulundurularak kademeli olarak alınacağı vurgulanmıştır.

Bu yılın Haziran ve Temmuz aylarında bira festivalleri ve diğer eğlence etkinlikleri düzenlendi. Ayrıca gençlere yönelik kumar alanları genişlemiş, çeşitli platformlar yaygınlaşmış ve faizli finansal hizmetler ile kredilerin tanıtımı yoğunlaşmıştır. Bu tür kötülükler, uzun yıllar boyunca toplumda kasten düzenlenmektedir. Sevindirici olan ise, bu konuların her birinin Müslümanlar arasında geniş çaplı bir tartışma yaratmış olmasıdır. Ancak bu konuda resmi dini liderlerden herhangi bir açık ve sert eleştiri gelmemiştir!

Burada doğal olarak şu soru gündeme geliyor: Alimlerin sessizliğinin sebebi nedir? Özbekistan'daki resmi din alimlerinin toplumda yaygınlaşan yozlaşmaya karşı sessiz kalmalarının nedeni ihtiyat mı? Yoksa devletin politikasına uyum sağlamak mı? Ya da din idaresi çalışanlarının iktidardan duydukları kişisel bir korku mu? Yaklaşık üç yıldır, Gazze halkının yozlaşmış Yahudi varlığı tarafından maruz kaldığı katliamlara karşı neden bu kadar derin bir sessizlik hakim ve Özbekistan'daki Müslümanlar neden ümmetin yanında durduklarını göstermiyorlar? Yoksa bu forumların organizatörleri, ilmin bir emanet olduğunu unutmuş olabilirler mi? Peki onlar, ilmi gizlemenin, çıkar uğruna onu değiştirmenin veya korkudan dolayı hakkı söylememenin ağır bir sorumluluk olduğunu bilmiyorlar mı?!

Toplumun ahlakını tehdit eden rezillikler ortaya çıktığında, hakkı açıklamak ve hayra davet etmek tüm Müslümanların üzerine bir vacip haline gelmiştir. Zira iyiliği emredip kötülükten sakındırmak, sıradan bir tavsiye değil; aksine ümmetin varlığını koruyan temel direklerden biridir. Bizzat alimler, toplumu fesattan alıkoyanların ön saflarında yer almaları gerekir.

Sovyet döneminde dini eğitime sıkı kısıtlamalar getirilmiştir; zira birçok dini okul kapatılmış, İslami kitaplara el konulmuş ve alimler ya zulüm görmüş ya da faaliyetleri ciddi şekilde kısıtlanmıştı. Bu durum, eski Cumhurbaşkanı Kerimov döneminde ciddi şekilde kötüleşmişti; zira onun baskıcı rejimi, on binlerce samimi Müslümanı hapse atmış, onlara haksız cezalar vermiş ve binlercesi işkence altında can vermişti. Onlardan bazıları ise yaklaşık çeyrek asırdır zalimlerin hapishanelerinde tutulmaktadır. Peki onları serbest bırakmanın zamanı gelmedi mi?!

Kerimov'un İslam'a karşı düşmanlığı son derece şiddetliydi; zira binlerce camiye kapatmış ve bazılarını da eğlence mekanlarına dönüştürmüştü; diğer

bazılarını ise konutlara veya iş yerlerine dönüştürmüştür. Camilerin çoğu da bu güne kadar hâlâ kapalı ve harap bir durumdadır. Tabi tüm bunlar, görkemli forumlar düzenleyen ve gökdelenler inşa eden dini idare tarafından bilinmektedir! Nitekim Allahu Teala şöyle buyurmuştur: وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا **Allah’ın mescitlerinde O’nun adının anılmasına engel olan ve onların harap olmasına çalışan kimseden daha zalim kim olabilir?** [Bakara 114]

Neden bu ülkede yeniden İmam Buhari seviyesinde hadis âlimleri veya İmam Mâtürîdî ya da Merğînânî gibi fakihler yetişmiyor? Eğer özbekistan hükümeti, İslam’ın gelişmesini ve önde gelen alimlerin yetişmesini gerçekten istiyorsa, o halde sadece onların adlarını yüceltmekle yetinmemesi, aksine eğitim sistemini tamamen değiştirmesi ve gerçek İslam’ı hayat vakıasına geri getirmek için çalışanlara alan açması gerekir.

Hizb-ut Tahrir olarak bizler, Özbekistan halkına ve Orta Asya’daki Müslümanlara, demokrasinin karanlığından İslam’ın nuruna kavuşmanın yolunu açıkça gösteriyor ve faaliyetlerimizi sadece fikri ve siyasi çatışmayla sınırlı tutuyoruz! Özbekistan rejiminin bizi “terörizm veya aşırılık” ile suçlaması ve bizi düşmanı olarak görmesi, çok ciddi bir siyasi hatadır. Aksine eğer rejim İslam’ı ve çalışmalarını, özellikle de İslami siyasi faaliyetleri engellemekten vazgeçerse, bu şekilde şüphesiz Özbekistan halkının kalkınmasına ve fikri olarak gelişmesine yol açacaktır. Zira her türlü ilerlemenin temeli fikri gelişmedir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
İslam Ebu Halil - Özbekistan